

Tijd goed besteed

Medicatiehandelingen vormen een belangrijk onderdeel van het verpleegkundig werk. Metingen van werkelijke tijdsbestedingen zijn echter schaars en in de specifieke studies die zijn gedaan lopen de resultaten sterk uiteen, waarschijnlijk al naar gelang de nationale setting, de systematiek van het verpleegkundig werk en de afdeling. Er zijn genoeg redenen waarom we hierin meer inzicht zouden wensen. Zo kunnen medicatiehandelingen een bron van fouten zijn met klinische [1] en economische consequenties [2] en tijdsdruk kan hier een rol spelen. Ook is inzicht in tijdsbestedingen cruciaal voor farmaco-economisch onderzoek [3]. Het is evident dat zulk onderzoek tijdrovend en kostbaar is en een enorme nauwgezetheid vereist.

Het is dan ook zeer toe te juichen dat Van Hest en Van der Welle deze handschoenen opgenomen hebben en op pagina 25 rapporteren over de tijd die verpleegkundigen in het Haga-Ziekenhuis (Den Haag) besteden aan medicatiehandelingen. Van alle verpleegkundige handelingen in dit ziekenhuis kosten medicatiehandelingen de meeste tijd. Met multi-momentopnamen registreerden verpleegkundigen het type medicatiehandeling. Met name het voor toediening gereedmaken, de controle en de toediening werden vaak geregistreerd. Daarnaast werden bijvoorbeeld de activiteiten 'vergelijken thuis- en opnamemedicatie' en 'controle onslagmedicatie' zelden gerapporteerd. Deze activiteiten berusten mogelijk reeds bij de ziekenhuisapotheek. De auteurs zien voor de ziekenhuisapotheek mogelijkheden om bepaalde met deze handelingen samenhangende taken van de verpleegkunde over te nemen of verder te ontwikkelen. Daarom zou vervolgonderzoek interessant zijn waarbij de tijdsbesteding geïntegreerd wordt geanalyseerd, met inclusie van de tijdsbesteding in de ziekenhuisapotheek en eventueel bij andere specialismen.

Omdat bij dit type onderzoek veel afhangt van de specifieke situatie – organisatie rond de medicatie, taakgericht of patiëntgericht werken en de rol van de apotheek – verdient het aanbeveling het onderzoek tevens in andere Nederlandse ziekenhuizen te verrichten, zodat een meer nationaal representatief beeld kan worden verkregen.

Maarten Postma

Oorspronkelijke artikelen

- 20 Houdbaarheid van urinemonsters bestemd voor drugs-screening
D. Mitrović, A.G.M. de Jong, L. de Boer-van Gorp, M. Duisenberg-van Essenberg, L. van Hout en M.A. ter Laak
- 25 Meting van de hoeveelheid tijd die verpleegkundigen besteden aan medicatiehandelingen
Reinier M. van Hest en Gertrude T. van der Welle
- 29 Determinanten voor medicatiefouten bij VTGM en parenterale toediening van geneesmiddelen op de *intensive care unit* van een topklinisch ziekenhuis
A.M.P. Heldens, S.L. Verweij, P. Benner en R.T.M. van der Hoeven

Korte bijdragen

- 33 Associatie tussen clozapinegebruik en FL3-fluorescentie: een mogelijke biomarker voor therapie(on)rouw?
Jan Willem Douma, Ingeborg Wilting, Maarten ten Berg, Hanneke den Breeijen, Albert Huisman, Toine Egberts en Wouter van Solinge

Nederlands farmaceutisch onderzoek in de internationale literatuur 24, 32, 36

Richtlijnen voor kopij zijn beschikbaar op www.pw.nl of op te vragen bij redactie@pw.nl

LITERATUUR

- 1 Leendertse AJ, Egberts AC, Stoker LJ, et al. Frequency of and risk factors for preventable medication-related hospital admissions in the Netherlands. *Arch Intern Med.* 2008;168(17):1890-6.
- 2 Leendertse AJ, van den Bemt PM, Poolman JB, et al. Preventable hospital admissions related to medication (HARM): cost analysis of the HARM study. *Value Health.* 2011;14(1):34-40.
- 3 van den Bemt PM, Postma MJ, van Roon EN, et al. Cost-benefit analysis of the detection of prescribing errors by hospital pharmacy staff. *Drug Saf.* 2002;25(2):135-43.

Postma M. *Tijd goed besteed. PW Wetenschappelijk Platform.* 2012;6:e1207.